

Nr 47.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande tills vidare för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja fast egendom, vilken tillfallit allmänna arvsfonden eller ock kronan såsom danaarv; given Stockholms slott den 23 januari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Felix Hamrin.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 januari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin, anmäler fråga om bemyndigande tills vidare för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja fast egendom, som tillfallit allmänna arvsfonden eller som i danaarv tillfallit kronan, samt anför:

I § 77 regeringsformen stadgas förbud för Konungen att utan riksdagens samtycke genom försäljning, förpantning eller gåva eller på något annat sätt avhända kronan kungsgårdar och kungsladugårdar med därtill lydande hemman och lägenheter, kronoskogar, parker och djurgårdar, krono- och stallängar samt laxfisken och andra kronans fisken samt kronans övriga lägenheter, vilka egendomar skola förvaltas efter de grunder, riksdagen därom föreskriver.

Gällande bestämmelser i fråga om rätt att försälja kronan tillhörig fast egendom.

Från vad, på sätt nu återgivits, regeringsformen föreskriver, hava efterhand vissa undantag medgivits.

Sålunda medgav 1874 års riksdag — riksdagens skrivelse den 11 maj 1874, nr 63 — att sådana kronan tillhöriga, under kammarkollegii förvaltning ställda och för statsverkets räkning utarrenderade hemman och lägenheter, för vilka årliga arrendeavgiften icke överstege 200 riksdaler och vilkas bibehållande åt kronan icke på grund av befintlig skogstillgång eller av annan särskild anledning påkallades, finge försäljas; försäljningsmedlen skulle användas till inköp av skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark. Härigenom skulle kronans fasta egendom trots försäljning kunna bibehållas oförminskad.

Denna rättighet har sedermera utsträcks på grund av riksdagens skrivelser den 20 maj 1879, nr 66, den 12 maj 1885, nr 35, den 14 juni 1887, nr 7 B, den 7 mars 1888, nr 17, den 13 maj 1891, nr 77, och den 10 maj 1902, nr 74. I enlighet härmed har därefter intill den 1 juli 1929 Kungl. Maj:t, under förutsättning att egendomens bibehållande åt kronan icke på grund av befintlig skogstillgång eller av annan särskild anledning påkallades, ägt förordna om försäljning helt eller delvis av

a) sådan under domänstyrelsens förvaltning ställd och för statsverkets räkning utarrenderad kronoegendom, vilken i årligt arrende lämnade högst 600 kronor,

b) sådan kronoegendom, som ej varit för statsverkets räkning utarrenderad men som uppenbarligen vore eller vid arrendeuppskattning funnes vara av sådan beskaffenhet, att för densamma icke kunde påräknas högre arrende än 600 kronor, samt

c) till inköpt skogsegendom hörande område, som utan olägenhet för skogsskötseln ansåges kunna avyttras och uppenbarligen vore eller vid arrendeuppskattning funnes vara sådant, att för detsamma icke kunde påräknas högre arrende än 600 kronor.

Vidare har riksdagen genom skrivelse den 27 juli 1914, nr 92 B, medgivit, att till statens domäners fond hörande kronoegendom, som utgjordes av andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet och som uppenbarligen vore eller vid uppskattning funnes vara av sådan beskaffenhet, att för densamma icke kunde vid försäljning påräknas högre köpeskilling än 1,000 kronor, finge försäljas på sätt och under villkor, som av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämdes.

Sedermera har riksdagen i skrivelse den 30 maj 1929, nr 242, i anledning av proposition i ämnet i vissa hänseenden medgivit ytterligare utvidgning av Kungl. Maj:ts befogenhet att utan riksdagens hörande försälja kronan tillhörig fast egendom.

Riksdagen medgav sålunda — med upphävande av de beslut, som innefattades i riksdagens förenämnda skrivelser nr 63/1874, nr 66/1879, nr 35/1885, nr 7/1887 B, nr 17/1888, nr 77/1891, nr 74/1902 och nr 92/1914 B — beträffande under domänstyrelsens förvaltning ställd, kronan tillhörig fast egendom, vilken icke vore anslagen för visst ändamål samt ej heller på grund av befintlig skogstillgång eller annan särskild anledning borde bibehållas åt kronan, att, intill dess annorlunda kunde vara beslutat, efter Kungl. Maj:ts beprövande finge försäljas

a) egendom, vilken i årligt arrende lämnade högst 1,000 kronor eller, där den ej vore av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning funnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts; samt

b) andel i en för flere fastigheter gemensam samfällighet, såframt

andelen vid verkställd uppskattning funnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor.

Ytterligare medgav riksdagen för tiden intill den 1 januari 1931 i fråga om under domänstyrelsens förvaltning ställd, kronan tillhörig fast egendom, att efter Kungl. Maj:ts beprövande finge jämväl i annat fall än ovan sagts försäljas

a) egendom eller del därav, såframt den avsåges att användas till bildande av en eller flera egnahemslägenheter eller till fullständigande av jordbruk enligt vad i 11 § i de av riksdagen antagna grunderna för försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. vore stadgat (11 § förordningen den 6 juni 1929, nr 176, angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m.); samt

b) del av egendom, vilken återstode efter avskiljande av område för ändamål, som under a) sägs, eller ock utan olägenhet kunde fränskiljas, såframt delen i årligt arrende lämnade högst 1,000 kronor eller, där den ej vore av kronan för sig utarrenderad, vid verkställd uppskattning funnes ej kunna lämna högre årligt arrende än nu sagts.

Vad sålunda förordnats om försäljning skulle äga motsvarande tillämpning i fråga om upplåtelser under åborätt eller tomträtt.

Det år 1929 Kungl. Maj:t givna bemyndigandet, i den del detta gavs att gälla tills vidare, avsåg huvudsakligen allenast att anpassa tidigare meddelade beslut efter det förändrade penningvärdet. Bemyndigandet i övrigt, som tillkom i syfte att främja bildandet av egnahemslägenheter, var ämnat att i fortsättningen givas för ett år i sänder; 1930 års riksdag har ock förnyat detta bemyndigande att gälla för år 1931; riksdagens skrivelse den 29 mars 1930, nr 113.

De enligt tidigare riksdagsbeslut givna bemyndigandena för Kungl. Maj:t att utan riksdagens hörande för varje särskilt fall försälja mindre fastigheter under domänstyrelsens förvaltning synas i praxis hava tillämpats jämväl i avseende å kronan såsom danaarv tillfallen fast egendom. Denna praxis, som jämväl godtagits i rättsdoktrinen (se Winroth: Svensk civilrätt V, s. 287; jfr Lindhagen och Lind: Den nya arvs-lagen m. m. s. 211), har ansetts äga stöd i de förut anmärkta riksdagsskrivelserna av den 11 maj 1874, den 12 maj 1885 och den 10 maj 1902. Den förra skrivelsen avsåg under kammarkollegii förvaltning och för statsverkets räkning utarrenderad fast egendom, alltså jämväl kronan i danaarv tillfallen fast egendom. Kammarkollegium omhänderhade vid denna tid förvaltningen av den kronans fasta egendom, som ej med stadgad åborätt innehades eller var till visst statsändamål anslagen och till följd därav var antingen till omedelbart begagnande upplåten eller ställd under särskild ämbetsmyndighets vård. Kammarkollegii nämnda befattning med förvaltningen av kronans jordbruksdomäner överflyttades emellertid fr. o. m. år 1883 till den då inrättade domänstyrelsen. Kammarkollegium bibehölls dock vid befattningen med kronan i danaarv tillfallen egendom. Av riksdagen efter sistnämnda är i ämnet givna bemyndiganden hava omfattat allenast kronan tillhörig, under domänstyrelsens förvaltning ställd fast egendom. Genom förutberörda riksdagsskrivelser av den 12 maj 1885 och den 10 maj 1902 utvidgades den Kungl. Maj:t tillagda rätten att utan riksdagens hörande försälja förut utarrenderad kronoegendom till att omfatta jämväl sådan kronan tillhörig fast egendom, som ej varit för stats

verkets räkning utarrenderad. Efter de mera preciserade beslut i fråga om befogenhet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens hörande i varje särskilt fall sälja kronan tillhörig fast egendom, som fattades vid 1929 års riksdag, har nu berörda praxis i fråga om försäljning av kronan såsom danaarv tillfallen fast egendom ansetts ej vidare böra tillämpas.

Gällande be-
stämmelser
rörande för-
säljning av fast
egendom, som
tillfallit all-
männa arvs-
fonden.

Enligt lagen den 8 juni 1928 om arv skall numera, där jämlikt nämnda lag annan arvinge ej finnes, arvet tillfalla en fond, benämnd allmänna arvsfonden.

Beträffande egendom, som i arv tillfallit nämnda fond, hemställde Kungl. Maj:t i den i ämnet till riksdagen avlätna propositionen (se förslaget till lag om allmänna arvsfonden) i anslutning till vad lagberedningen föreslagit, att sådan egendom skulle, oavsett om den var av lös eller fast natur, av boutredningsmannen försälas på offentlig auktion, där ej kammaradvokatfiskalsämbetet efter framställning från boutredningsmannen annat medgäve. Hade egendom, som ej utgjordes av penningar, genom gåva eller testamente tillfallit fonden, skulle, så framt ej vid gåvan eller genom testamentet annat särskilt föreskrivits, lämplig person förordnas att omhändertaga och försälja egendomen och skulle i avseende å honom gälla vad om boutredningsman vore stadgat.

Förslaget blev i denna del av första lagutskottet tillstyrkt.

I en vid utlåtandet fogad reservation hemställdes emellertid, att beslut om försäljning av fast egendom skulle träffas av Konung och riksdag. Härvidlag anfördes: Samtycke till försäljning kunde lämnas antingen så att riksdagen för varje fall, efter framställning av Kungl. Maj:t, lämnade medgivande till försäljning av en viss bestämd fastighet, eller så att riksdagen gäve Kungl. Maj:t ett generellt bemyndigande att försälja fastighet av visst slag. Sålunda bemyndigades Kungl. Maj:t *ärligen* att, utan riksdagens hörande i varje särskilt fall, förordna om avstående av mark för expropriationsändamål. Ett generellt bemyndigande, som ej inskränkts att avse viss tid, hade givits år 1902 beträffande kronan tillhöriga jordbruksfastigheter ävensom inägojord, hörande till för statsverkets räkning inköpta skogsegendomar, där den till försäljning ifrågasatta egendomen icke gäve högre arrende än 600 kronor per år. Riksdagens i grundlagen fastslagna medverkau, då fråga vore om försäljning av statens fasta egendom, borde icke utan starka skäl uppgivas. Sådana skäl hade ingen ens sökt påstå föreligga i detta fall. Vål kunde det måhända visa sig nödigt och lämpligt av ekonomiska eller andra skäl att låta vissa statsinstitutioner, t. ex. de affärsdrivande verken, få en viss befogenhet i förevarande avseende. För försäljning av fast egendom borde dock nu som hittills i princip fordras gemensamt beslut av Konung och riksdag. Däremot borde senare övervägas, huruvida icke av praktiska skäl i fråga om ärvd fast egendom borde på Konungen överlåtas samma rätt till försäljning, som ovan nämnts om jordbruksfastigheter.

Första kammaren biföll Kungl. Maj:ts förslag, varemot andra kammaren biträdde den förut återgivna reservationen.

I enlighet med ett av första lagutskottet därefter utarbetat sammanjämningsförslag, som av båda kamrarna biträdades, erhöles 8 § i lagen den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden sin nuvarande lydelse, enligt vilken om försäljning av fast egendom, som i arv tillfallit allmänna

arvsfonden, gäller vad med avseende å kronans fasta egendom i allmänhet är stadgat. Vad sålunda föreskrivits skall, jämlikt 10 § i lagen, även gälla beträffande fast egendom, som tillfallit fonden genom gåva eller testamente; har vid gåvan eller genom testamentet lämnats särskilda föreskrifter, skola dock dessa lända till efterrättelse.

I en inom finansdepartementet utarbetad P. M. med förslag till be-
myndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall försälja fast egendom, som
tillfallit allmänna arvsfonden eller som i danaarv tillfallit kronan, har
efter en redogörelse för i det föregående återgivna bestämmelser anförts
följande.

Inom finans-
departementet
utarbetad
promemoria.

Vid tiden för tillkomsten av 1928 års lag om allmänna arvsfon-
den tillämpades i avseende å försäljning av fast egendom, som i
danaarv tillfallit kronan, den praxis att Kungl. Maj:t — under de
förutsättningar, som i fråga om försäljning av kronan tillhörig fast
egendom, ställd under domänstyrelsens förvaltning, funnes angivna i
riksdagens förut omförmälda skrivelse av den 10 maj 1902 — ägde utan
riksdagens hörande i varje särskilt fall besluta om försäljning av sådan
egendom. Riksdagen syntes ock vid det slutliga utformandet av 8 § i
lagen om allmänna arvsfonden hava utgått från att samma befogenhet
borde tillkomma Kungl. Maj:t beträffande försäljning av allmänna arvs-
fonden tillfallen fast egendom som i fråga om kronan tillhörig, under
domänstyrelsens förvaltning ställd fast egendom. Emellertid hade tidi-
gare tillämpad ordning, enligt vilken Kungl. Maj:t utan riksdagens hö-
rande försålt mindre fastigheter, som tillfallit kronan i danaarv, ansetts
böra upphöra. Till följd därav hade ock beträffande allmänna arvsfon-
den tillhörig fast egendom funnits erforderligt att till riksdagen hän-
skjuta frågor om försäljning av sådan egendom oberoende av dennas
värde. Att en dylik ordning vore förenad med betydande olägen-
heter låge i öppen dag. Framför allt vållade riksdagens medver-
kan tidsutdräkt med ärendenas slutliga avgörande. Det fördrö-
jande av ett dylikt ärendes avgörande, som härav kunde uppstå, kunde
bliva betydande. Under tiden kunde fonden gå miste om fördel-
aktiga köpeanbud. Vederbörande boutredningsman ålåge att i av-
bidan på egendomens försäljning för arvsfondens räkning under redovis-
ningsskyldighet inför advokatfiskalsämbetet i kammarkollegium förvalta
fast egendom, som tillfallit fonden i arv eller genom gåva eller testa-
mente, i de två senare fallen i den mån vid gåvan eller testamentet knut-
na villkor ej annat föranledde. En dylik förvaltning borde i allmänhet
icke fortgå under längre tid; den vore städse förenad med besvär och i
regel ej ägnad att möjliggöra en tillfredsställande ekonomisk drift av
fastigheten. De olägenheter, som nu antytts, hade ock redan givit sig
till känna. Det torde därför såväl för att möjliggöra försäljning på mest
fördelaktiga villkor som för att förekomma mindre ekonomisk skötsel
av allmänna arvsfondens fasta egendom få anses önskvärt, att Kungl.

Maj:t i fråga om försäljning av dylik fast egendom hade fria händer i de fall, där så lämpligen ansåges kunna ske.

Då beträffande fast egendom, ställd under domänstyrelsens vård, riksdagen lämnat Kungl. Maj:t bemyndigande att intill dess annorlunda kunde varda beslutat försälja sådan egendom, vilken i årligt arrende lämnade högst 1,000 kronor, eller där den ej vore av kronan för sig utarrenderad vid verkställd uppskattning funnes ej kunna lämna högre årligt arrende, syntes betänkligheter ej böra möta mot att Kungl. Maj:t erhöile motsvarande befogenhet jämväl beträffande mindre fastigheter, som tillfallit allmänna arvsfonden. Härvid torde man dock, vid bestämmande av de fastigheter, som skulle inbegripas under ett av riksdagen i ämnet givet bemyndigande, ej lämpligen kunna — såsom i avseende å domänstyrelsens fastigheter, vilka merendels under tiden närmast före försäljningen varit utarrenderade — utgå från fastighetens arrendevärde; man torde i stället beträffande dessa fastigheter böra lägga det senast fastställda taxeringsvärdet till grund för bedömandet. Ett dylikt bemyndigande syntes sålunda böra omfatta fastighet såväl å landet som i stad med ett åsatt taxeringsvärde av högst 20,000 kronor. Funnes särskilt taxeringsvärde ej åsatt, syntes i stället för taxeringsvärdet en av två gode män verkställd värdering av fastigheten böra bliva normgivande.

Bemyndigandet torde — i likhet med vad som gällde fast egendom ställd under domänstyrelsens vård — jämväl böra gälla andel i samfällighet gemensam för flera fastigheter, så framt andelen vid verkställd uppskattning funnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor, ävensom upplåtelser under åbo- och tomträtt.

Däremot syntes det ej vara av verkligt behov påkallat att å allmänna arvsfondens fasta egendom bringa i tillämpning förberörda, år 1929 nytillkomna särskilda bemyndigande för Kungl. Maj:t att, utan riksdagens hörande i varje särskilt fall, oberoende av egendomens värde till egna hemslägenheter försälja under domänstyrelsens vård ställd fast egendom.

Skulle det bemyndigande för Kungl. Maj:t att i viss omfattning försälja fast egendom, som för närvarande gällde sådan egendom under domänstyrelsens vård, på sätt i det föregående föreslagits, jämväl erhålla tillämplighet beträffande allmänna arvsfondens fasta egendom, syntes kunna ifrågasättas att samtidigt utsträcka bemyndigandet jämväl till andra kategorier av kronans fasta egendom — exempelvis sådan egendom, som stode under tullverkets och försvarsväsendets vård — därest egendomens taxeringsvärde ej överstege 20,000 kronor. Frågan härom syntes förtjänt av vidare övervägande. Under det nu ifrågasatta bemyndigandet syntes dock allenast böra inbegripas — utöver fast egendom, som tillfallit allmänna arvsfonden — fast egendom, som i danaarv tillfallit kronan.

I anslutning till vad nu anförts torde beträffande sådan fast egen-

dom, som i arv tillfallit allmänna arvsfonden eller som i danaarv tillfallit kronan, riksdagens medgivande böra utverkas därtill att, intill dess annorlunda kunde varda beslutat, efter Kungl. Maj:ts beprövande finge försäljas

a) egendom, vars senast fastställda taxeringsvärde uppginge till högst 20,000 kronor eller som, i fall där särskilt taxeringsvärde ej finnes egendomen åsatt, vid av två gode män verkställd uppskattning finnes ej uppgå till högre värde; och

b) andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, så framt andelen vid verkställd uppskattning finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor.

Vad nu sagts borde jämväl gälla i fråga om fast egendom, som genom gåva eller testamente tillfallit fonden, dock att, om vid gåvan eller testamentet lämnats särskilda föreskrifter, dessa skulle lända till efterrättelse.

Vad sålunda förordnats om försäljning av fast egendom borde äga motsvarande tillämpning i fråga om upplåtelser under åborätt eller tomt-rätt.

Över det i promemorian framställda förslaget hava utlåtanden avgivits av kammarkollegium och statskontoret. Kammarkollegium har anbefallt advokatfiskalsämbetet vid kollegiet att över förslaget avgiva yttrande och har advokatfiskalsämbetet till åtlydnad härav anført bland annat:

Advokatfiskalsämbetet funne den för närvarande tillämpade ordningen vid försäljning av sådan fast egendom, varom i förslaget vore fråga, förbunden med så stora olägenheter, att en ändring finge anses vara av verkligt behov påkallad. Det kunde inträffa, att försäljning av en fastighet, som utgjorde danaarv eller som i arv tillfallit allmänna arvsfonden, måste enbart på grund av den nu gällande ordningen uppskjutas i månader, kanske ett år. Detta innebure — förutom risk för kronan eller fonden att gå miste om förmånliga köpeanbud — större besvär och därigenom större kostnader för det allmänna för egendomens förvaltning, än som eljest varit nödigt. Ämbetet tillstyrkte därför i huvudsak förslaget såsom väl motiverat. I fråga om utformningen av förslaget framställde emellertid ämbetet en erinran. Enligt förslaget ägde Kungl. Maj:t utan riksdagens medgivande förordna om försäljning av sådan fast egendom, varom i förslaget vore fråga, därest egendomens senast fastställda taxeringsvärde uppginge till högst 20,000 kronor eller, där särskilt taxeringsvärde ej finnes egendomen åsatt, vid av två gode män verkställd uppskattning finnes ej uppgå till högre värde. Det för sistberörda fall uppställda villkoret, att uppskattningen skulle verkställas av två gode män, ansåge ämbetet ej böra uppställas. Allmänna arvsfonden tillfallen fastighet kunde nämligen liksom fastighet, vilken såsom danaarv tillkomme kronan, vara av förhållandevis obetydligt värde — exempelvis 100 à 200 kronor. I sådant fall torde uppskattning, verkställd av endast en person t. ex. domänintendent, landsfiskal eller annan lämplig person, vara tillfyllest. At Kungl. Maj:t borde överlätas prövningen av frågan, huruvida i det särskilda fallet den verkställda uppskattningen varit i förevarande hänseende tillfredsställande.

Advokat-
fiskalsämbetet
vid kammar-
kollegium.

Advokatfiskalsämbetet hemställde, att Kungl. Maj:ts befogenhet beträffande fast egendom, som tillfallit allmänna arvsfonden eller i danaarv tillfallit kronan, borde gälla de fall, som funnes i den remitterade promemorian upptagna; i fråga om sättet för åsättande av värde å egendom, därå särskilt taxeringsvärde ej funnes åsatt, borde dock den ändring vidtagas, som föranleddes av vad advokatfiskalsämbetet anfört.

Kammar-
kollegium.

Kammarkollegium har anslutit sig till vad advokatfiskalsämbetet hemställt samt anfört:

För det säkerligen tämligen sällsynta fall, att taxeringsvärde saknades, torde Kungl. Maj:t av det vid bouppteckningen efter arvlåtaren eller testamentsgivaren åsatta värdet kunna hämta erforderlig ledning för bestämmande av huruvida fastighetens värde överstege 20,000 respektive 5,000 kronor. Skulle arvsfonden någon gång i gåva erhålla fast egendom utan åsatt taxeringsvärde, torde Kungl. Maj:t lämpligen i det särskilda fallet vilja föreskriva på vad sätt värderingen skulle ske.

Statskontoret.

Statskontoret har ej funnit anledning till erinran mot förslaget.

Departements-
chefen.

Jag delar den uppfattning, som kommit till uttryck dels i den till ämbetsverken remitterade promemorian, dels ock i vad från kammarkollegium anförts rörande de olägenheter, vilka äro förenade med för närvarande gällande ordning i fråga om försäljning av fast egendom, som tillfallit allmänna arvsfonden. Såväl för att möjliggöra försäljning på mest fördelaktiga villkor som ock för att förekomma mindre ekonomisk skötsel av sådan fast egendom synes det alltså önskvärt, att Kungl. Maj:t av riksdagen erhåller bemyndigande att utan riksdagens hörande i varje särskilt fall avyttra dylik fast egendom av jämförelsevis mindre värde.

Då vad i promemorian anförts om önskvärdheten av ett dylikt bemyndigande, så vitt angår fast egendom, som i arv, gåva eller testamente tillfallit allmänna arvsfonden, jämväl äger tillämpning i avseende å fast egendom, som i danaarv tillfallit kronan, torde — även om dylika fall hädanefter kunna förväntas jämförelsevis sällan förekomma — de ifrågasatta bestämmelserna böra gälla jämväl beträffande sådan fast egendom.

Jag ansluter mig alltså i princip till det i promemorian framlagda förslaget. I fråga om förslagets utformning, torde emellertid, i anslutning till vad från kammarkollegium anmärkts, i förslaget böra göras den ändringen, att om särskilt taxeringsvärde ej finnes åsatt egendom, som på förut nämnt sätt tillfaller allmänna arvsfonden eller kronan, egendomen ej ovillkorligen skall värderas av två gode män. Egendomen kan nämligen mången gång vara av så obetydligt värde, att en dylik värdering ställer sig allt för kostsam. I regel torde, där taxeringsvärde ej finnes åsatt, erforderlig ledning kunna hämtas ur bouppteckningen efter arvlåtaren, givaren eller testator. Lämpligast synes vara att, på sätt kammarkollegium föreslagit, åt Kungl. Maj:t överlåtes att, för det fall att taxeringsvärde

ej finnes åsatt egendom, som i arv, gåva eller testamente tillfallit allmänna arvsfonden eller i danaarv tillfallit kronan, föreskriva på vad sätt egendomens värde skall utrönas. — Några bestämmelser med avseende å åborätt och tomträtt torde ej erfordras i här förevarande sammanhang.

På grund av vad nu anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

I) att beträffande sådan fast egendom, vilken tillfallit kronan såsom danaarv eller i arv tillfallit allmänna arvsfonden, medgiva att, intill dess annorlunda kan varda beslutat, efter Kungl. Maj:ts beprövande må försäljas

a) egendom, vars senast fastställda taxeringsvärde uppgår till högst 20,000 kronor eller som, där särskilt taxeringsvärde ej finnes åsatt, vid verkställd uppskattning finnes ej kunna betinga högre köpeskilling; och

b) andel i en för flera fastigheter gemensam samfällighet, så framt andelen vid verkställd uppskattning finnes kunna betinga en köpeskilling av högst 5,000 kronor;

II) att vad sålunda sagts i fråga om försäljning av fast egendom, som i arv tillfallit allmänna arvsfonden, skall gälla jämväl beträffande fast egendom, som tillfallit arvsfonden genom gåva eller testamente, dock att om vid gåvan eller genom testamentet lämnats särskilda föreskrifter, dessa skola lända till efterrättelse.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.